

Anna Stelmaszewska

**Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny
(IPET) dla dziecka z niepełnosprawnością
sprzężoną w edukacji przedszkolnej**

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET) dla dziecka z niepełnosprawnością sprzężoną w edukacji przedszkolnej

Arkusz wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia dotyczy:

Dziecko: Zuzia, lat 7

Podstawa opracowania IPET-u: orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność sprzężoną (upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim i niepełnosprawność ruchowa)

Podsumowanie oceny funkcjonowania ucznia na podstawie diagnoz częściowych

Ogólna sprawność fizyczna (motoryka duża)

Mocne strony dziecka: dziewczynka jest sprawna fizycznie, biega, skacze, wspina się, chodzi po równoważni, potrafi łapać i rzucać piłkę.

Słabe strony dziecka: obniżone napięcie mięśniowe i nadmierna wiotkość stawów.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze: stwarzanie warunków do aktywności ruchowej. Objęcie dziecka rehabilitacją ruchową, zajęcia na basenie.

Sprawność rąk (motoryka mała)

Mocne strony dziecka: Zuzia kreśli po śladzie, sprawnie wypełnia kontury, odwzorowuje znaki graficzne.

Słabe strony dziecka: przeprosty w stawach palców dłoni, obniżenie sprawności grafomotorycznej, ubogie rysunki.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Zuzia nie zawsze mieści się w wyznaczonym polu.
- Dostosowanie wielkości konturów, doskonalenie grafomotoryki.

Zmysły (wzrok, słuch, czucie, węch, równowaga) i integracja sensoryczna

Mocne strony dziecka:

- Prawidłowa reakcja adaptacyjna wyprostu obu rąk, dziewczynka nie ma problemu w utrzymaniu fiksacji wzrokowej na bodźcu przez dłuższy czas.
- Dobrze rozwinięte ruchy konwergencyjne oczu (dane z obserwacji i wybranych testów SI).

Słabe strony dziecka: Zuzia ma trudności z dostosowaniem reakcji do bodźca, uruchamia je z wyraźnym odroczeniem. W próbach badających stopień integracji ATOS obserwowana jest niezintegrowana postać tego odruchu, co może mieć wpływ na rozwój koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Obserwacje aktywności przedsionkowej wskazują na nieprawidłowy odbiór wrażeń systemu przedsionkowego, co odpowiada za odbiór wrażeń pochodzących z każdego rodzaju ruchu wywołanego zmianą położenia ciała. Dziewczynka słabiej utrzymuje równowagę statyczną, ma problem z rotowaniem ramion, nie podejmuje próby.

Zuzia ma problemy z lokalizowaniem bodźca wzrokowego, ruchy oczu są w pełni izolowane od ruchów głowy (dane z obserwacji i wybranych testów SI). Niedobory rozwojowe funkcji wzrokowo-przestrzennych.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Terapia SI w zakresie dostarczania dużych dawek wrażeń proprioceptywnych.
- Ćwiczenie odruchu ATOS i TOB.
- Wzmacnianie stabilizacji centralnej ciała, rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej w zakresie dużej i małej motoryki.
- Ćwiczenia wzmacniające napięcie mięśniowe w obrębie rąk i obręczy barkowej.
- Usprawnianie zaburzonych funkcji percepcyjno-motorycznych.

Komunikowanie się oraz artykulacja

Mocne strony dziecka: komunikacja werbalna bardzo dobra, poprawne używanie form gramatycznych.

Słabe strony dziecka: zaburzenia artykulacji wywołane seplenieniem międzyzębowym, mowa spontaniczna mniej wyrazista.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze: terapia logopedyczna, opieka ortodonta.

Sfera poznawcza (opanowanie technik szkolnych, zakres opanowanych treści programowych, osiągnięcia i trudności, pamięć, uwaga, myślenie)

Mocne strony dziecka: dobrze rozwinięte jest myślenie abstrakcyjne – kształtuje się na poziomie normy wiekowej. Zuzia poprawnie dokonuje uogólnień i klasyfikacji, nie ma problemów z wyodrębnieniem głównych cech obiektów.

Podaje wszystkie informacje o sobie, rodzinie, klasie. Wymienia nazwy pór roku i prawidłowo kojarzy związane z nimi zjawiska. Wymienia w kolejności dni tygodnia. Potrafi zbudować samodzielną wypowiedź złożoną z kilku zdań. Zuzia sprawnie układa obrazki złożone z wielu elementów, zna nazwy figur geometrycznych.

Dziewczynka dzieli wyrazy w nagłosie. Podejmuje zadania z rozpoznawaniem pojedynczych liter. Potrafi przeliczać szeregi i elementy zbiorów, dopasowuje cyfrę odpowiednią do ilości.

Zna figury geometryczne. Prawidłowo układa działania na konkretach, sprawnie przelicza w zakresie 10, chętnie opanowuje pamięciowo teksty wierszyków i piosenek.

Słabe strony dziecka:

- Deficyt w zakresie analizy i syntezy wzrokowej oraz koordynacji ręka–oko.
- Problemy z koncentracją powodują konieczność dalszego utrwalania nawyku liczenia palcem i akcentowanym dotknięciem każdego elementu.
- Ograniczona pojemność pamięci bezpośredniej.
- Podwyższona męczliwość.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- W trakcie zajęć dziewczynkę należy sadzać blisko nauczyciela; stosować znaki i gesty przypominające o koncentracji uwagi.
- Doskonalenie analizy i syntezy wzrokowej, ćwiczenia rozwijające pamięć, ograniczanie bodźców, dzielenie pracy na etapy.

Sfera emocjonalno-motywacyjna (radzenie sobie z emocjami, motywacja do nauki i pokonywania trudności itp.)

Mocne strony dziecka: potrafi zinterpretować emocje, jest stabilna emocjonalnie, stara się dokładnie wykonywać postawione jej zadania.

Słabe strony dziecka: dziewczynka bardzo szybko się zniechęca.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze: stosowanie wzmocnień i zachęt, budowanie motywacji.

Sfera społeczna (kompetencje społeczne, relacje z dorosłymi, relacje z rówieśnikami itp.)

Mocne strony dziecka: dziewczynka jest pogodna, próbuje nawiązać kontakty z rówieśnikami, zauważa potrzeby kolegów (przyniesienie zabawki, podanie kredek), chętnie im pomaga.

Słabe strony dziecka: rówieśnicy nie zawsze rozumieją sposób, w jaki dziewczynka próbuje nawiązać z nimi kontakt. Oczekuje na zaproszenie do zabawy.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Wprowadzenie zasady pochwał i nagród. Wprowadzanie umów – w szkole i w domu – i konsekwentne ich przestrzeganie.
- Inicjowanie kontaktu z rówieśnikami, praca nad społecznie akceptowaną spontanicznością.

Samodzielność

Mocne strony dziecka: Zuzia jest samodzielna. Nie potrzebuje pomocy podczas ubierania w szatni. Prawidłowo wykonuje czynności związane z samoobsługą. Zazwyczaj dba o estetykę wokół siebie. Troszczy się o swoje przybory.

Słabe strony dziecka: brak

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze: brak

Szczegółne uzdolnienia:

Bardzo chętnie układa puzzle wieloelementowe, układanki, dokładnie odtwarza rytm, słowa i melodię odtwarzanych piosenek, chętnie występuje w przedstawieniach.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze: Zachęcanie do zabaw z wykorzystaniem gier logicznych, udział w zajęciach dodatkowych: rytmiczno-muzycznych, kółko teatralne.

Stan zdrowia ucznia w tym przyjmowane leki:

Dziewczynka z zespołem Downa. W 3. miesiącu życia przeszła operację z powodu wady serca. Obciążona wywiadem okołoporodowym z powodu niedotlenienia, istotnie obniżone napięcie mięśniowe, niedoczynność tarczycy. Przebywa pod stałą opieką poradni genetycznej, endokrynologicznej, kardiologicznej okulistycznej, audiologicznej, ortopedycznej i rehabilitacyjnej.

Od 1 miesiąca życia objęta regularną opieką w ośrodku wczesnej interwencji. Farmakoterapia niedoczynności tarczycy (eutyrox od 3. miesiąca życia), wada wzroku skorygowana okularami (astygmatyzm, krótkowzroczność).

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- stała opieka specjalistyczna,
- konieczny zabieg operacyjny kolana prawego.

Inne obszary ważne z punktu widzenia funkcjonowania dziecka:

- odroczone od obowiązku szkolnego – zmiana placówki.

Podpis uczestników zespołu

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny

Dane ucznia

- Imię i nazwisko ucznia: **Zuzia**

- Data urodzenia: **2008**
- Dane przedszkola: **Oddział przedszkolny integracyjny – roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne w szkole podstawowej**
- Grupa: brak informacji
- Wychowawca: brak informacji
- Koordynator zespołu: brak informacji
- Nr orzeczenia: **XX/2011**
- Data wystawienia orzeczenia: **2011**
- Podstawa opracowania IPET-u: **niepełnosprawność sprzężona – upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim, niepełnosprawność ruchowa**
- Czas realizacji programu: **2015/2016**

Cele

Edukacyjne

Ogólne:

- rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych dziewczynki przygotowującej się do nauki w szkole podstawowej.

Szczegółowe:

- wzmacnianie motywacji poznawczej, rozwijanie umiejętności ćwiczenie koncentracji uwagi i wydłużanie tego czasu,
- budowanie poczucia własnej wartości.

Terapeutyczne

Ogólne:

- stymulowanie rozwoju psychofizycznego i emocjonalnego.

Szczegółowe:

- rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- usprawnianie umiejętności koncentracji uwagi,
- rozwijanie ogólnego funkcjonowania poznawczego dziewczynki,
- modelowanie zachowań społecznie akceptowalnych.

Zakres dostosowań:

Warunki zewnętrzne (w tym stanowisko pracy):

- nie wymaga

Organizacja pracy na zajęciach:

Należy:

- sadzać dziewczynkę blisko nauczyciela;
- dzielić jej pracę na etapy;
- ograniczać dekoncentrujące ją bodźce (sadzać ją z dala od okna, akwarium czy półki z książkami);
- dostosowywać wielkość konturów, pomocy dydaktycznych;
- ustalić znak przywołujący koncentrację uwagi na zadaniu.

Egzekwowanie wiedzy:

W trakcie rozmowy z dzieckiem należy:

- używać pytań naprowadzających, niezłożonych;
- wydawać krótkie, jasne polecenia;
- używać uproszczonych wersji poleceń, np. zamiast „Narysuj ilustrację na temat” – „Pokoloruj ilustrację na temat”.

Motywowanie i ocenianie:

- opracowanie systemu pochwał i nagród, docenianie włożonego wkładu pracy, a nie efektu końcowego

Sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne:

- karty pracy, szablony

Inne:

- zachęcanie dziewczynki do udziału w przedstawieniach okolicznościowych

Zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów (kto w ramach jakich zajęć i jakie działania podejmuje)

Zakres działań o charakterze rewalidacyjnym

W ramach zajęć rewalidacyjnych – oligofrenopedagog

1. Ćwiczenia rozwijające percepcję i pamięć wzrokową, np.:

- Obserwacja – dostrzeganie i nazywanie cech charakterystycznych dla danego przedmiotu, czynności i zjawisk.
- Wskazywanie i nazywanie zabawek o kształcie podstawowych figur geometrycznych.
- Ćwiczenia doskonalące umiejętność dostrzegania elementów w podanej całości; określanie elementów wykraczających poza najbliższe otoczenie, poszerzanie pola widzenia.
- Zabawy ćwiczące pamięć wzrokową – obserwacja elementów, ilustracji i szukanie brakujących elementów.
- Dobieranie i wyszukiwanie – dobieranie jednakowych par przedmiotów, dobieranie według różnych kryteriów wskazanych przez nauczyciela.

2. Ćwiczenia percepcji, pamięci słuchowej i koordynacji wzrokowo-ruchowej, np.:

- Ćwiczenia wrażliwości słuchowej i różnicowania dźwięków: naturalnych pochodzących z otoczenia i ilustrowanie ich przez różne formy działalności dziecka, rysowanie, wystukiwanie, naśladowanie tych dźwięków.

- Ćwiczenia rytmizujące: wystukiwanie rytmu, rysowanie rytmu (linia ciągła, przerywana), chodzenie według rytmu podanego dziecku, rozpoznawanie i określanie charakteru słyszanej muzyki.

3. Ćwiczenia motoryki małej i dużej, np.:

- Ćwiczenia kształtujące nawyk prawidłowej postawy.
- Ćwiczenia z wykorzystaniem przeszkód naturalnych i sztucznych do pokonywania w marszu i biegu.
- Ćwiczenia z czworakowaniem, rozwijające ruch naprzemienny.
- Ćwiczenia z zakresu motoryki małej, poprawiające płynność ruchów, szerokich i spokojnych ruchów ramienia i przedramienia.
- Ćwiczenie ruchów precyzyjnych – nawlekanie koralików, przewlekanie sznurków.
- Ćwiczenia dłoni – wymachy, krążenia, pocierania, zamykania, ściskanie piłeczek.
- Wykonywanie drobnych ruchów palcami – wystukiwanie, chodzenie po stole palcami, malowanie palcami, wodzenie po śladzie.

4. Ćwiczenia orientacji przestrzennej, np.:

- Zabawy doskonalące świadomość własnego ciała – wskazywanie poszczególnych elementów własnego ciała i nazywanie ich.
- Wykorzystanie ruchów własnego ciała do przekazania komunikatu bez użycia słów.
- Zabawy z przemieszczaniem w przestrzeni względem zajmowanego miejsca: idę do przodu, idę do tyłu, idę w bok.
- Wyodrębnianie przedmiotów będących w określonym zasięgu drugiej osoby.

5. Ćwiczenia rozwijające słownik dziecka, np.:

- Rozszerzanie pojęć ogólnych: grupowanie obrazków, przedmiotów wg pojęć – np. zwierzęta, rośliny, ubrania.

- Rozwijanie wypowiedzi dziecka poprzez stosowanie przymiotników np. w zakresie opisu koloru, wielkości itp. (coś jest czerwone, duże, zimne, puszyste).
- Rozwijanie i wzbogacanie słownictwa biernego i czynnego.
- Wyrabianie umiejętności wyodrębniania elementów akcji z bajek, opowiadań.
- Zabawy w teatrzyki z użyciem pacynki.
- Ćwiczenie umiejętności łączenia przyczyny ze skutkiem (zaczynamy od najprostszych, np. co trzeba zrobić, żeby zbudować zamek; co trzeba zrobić, by wyjść na spacer).
- Rozwijanie umiejętności rozumienia poleceń, zadań słownych stawianych dziecku do wykonania.

W ramach zajęć logopedycznych – specjalista logopeda

- Wzmacnianie aparatu artykulacyjnego.
- Ćwiczenia usprawniające język pod kątem przygotowania do prawidłowej pozycji spoczynkowej języka.
- Ćwiczenia na cofanie języka w głąb jamy ustnej.
- Ćwiczenia utrwalające prawidłowe ułożenie języka w buzi – utrwalanie wywołanej prawidłowo głoski (automatyzacja wywołanej głoski), różnicowanie wywołane prawidłowo głoski.

Terapia SI – terapeuta

- Wzmacnianie stabilizacji centralnej ciała; rozwijanie reakcji równoważnych ze stopniowym włączaniem kontroli wzrokowej.
- Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej w zakresie dużej i małej motoryki.
- Ćwiczenia kształtujące kontrolę posturalno-okoruchową.

Rehabilitacja ruchowa – rehabilitant

- Ćwiczenia wzmacniające mięśnie posturalne i zapobiegające wtórnym zmianom spowodowanym niskim napięciem mięśniowym.

Zajęcia prowadzone metodą ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne – wychowawca w przedszkolu

- Budowanie zaufania do samego siebie.
- Rozwijanie świadomości własnego ciała.
- Rozwijanie poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego.
- Rozwijanie umiejętności komunikacji i współpracy.

Wychowawca/nauczyciel w trakcie pracy ciągłej z dzieckiem

Nauczyciel prowadzący zajęcia z całą grupą powinien korygować, kontrolować wypracowywane nawyki, rozwijać nabyte umiejętności (na podstawie wymiany informacji po zajęciach o charakterze rewalidacyjnym). Poza tym powinien:

- zachęcać dziewczynkę do samodzielności,
- rozwijać umiejętności radzenia sobie z porażką, z trudnymi emocjami,
- wyrabiać wytrwałość w pokonywaniu trudności,
- zachęcać do wspólnego spędzania czasu w grupie rówieśniczej,
- wzmacniać pozytywne zachowania Zuzi.

Zakres działań o charakterze resocjalizacyjnym:

nie dotyczy

Zakres działań o charakterze socjoterapeutycznym:

nie dotyczy

Działania o innym charakterze:

nie dotyczy

Ustalenia dotyczące pomocy:

Formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi spośród podanych poniżej:

- zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym;
- porady i konsultacje.

Ustalenia dyrektora:

Zajęcia specjalistyczne:

- Terapia SI (indywidualnie, 1 godzina)
- Logoterapia (indywidualnie, 30 minut)
- Rehabilitacja (indywidualnie, 30 minut)
- Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne (grupowo, 30 minut)

Inne o charakterze terapeutycznym: zajęcia ruchowe W. Sherborne (grupowo, 30 minut)

Okres udzielania pomocy: w trakcie całego roku szkolnego

Zajęcia rewalidacyjne i/lub resocjalizacyjne:

- Rewalidacja indywidualna, logoterapia, rehabilitacja ruchowa

Formy i metody pracy

Rodzaj zajęć:

obowiązkowe oraz dodatkowe

Formy pracy:

1. Zajęcia grupowe – w oparciu o elementy Metody Dobrego Startu.
2. Zajęcia indywidualne:
 - Metoda Dobrego Startu wg M. Bogdanowicz,
 - ćwiczenia grafomotoryczne M. Bogdanowicz,

- program rozwijający percepcję wzrokową Frosting–Horn,
- Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne.

3. Zajęcia specjalistyczne – korekcyjno-kompensacyjne, terapia SI, rehabilitacja.

Metody pracy:

- wspierające rozwój dziecka
- stymulujące rozwój dziecka
- kompensacyjne
- korygujące
- usprawniające

Współpraca z rodzicami

Działania wspierające rodziców:

- Zorganizowanie grupy wsparcia dla rodziców dzieci z SPE prowadzone przez wychowawcę.
- Zorganizowanie otwartych spotkań ze specjalistami prowadzącymi zajęcia specjalistyczne (np. co 2 tygodnie).
- Wspieranie rodziców, przygotowywanie materiałów z każdych zajęć do pracy z dziećmi w domu.
- Zorganizowanie szkoleń, warsztatów dla rodziców prowadzonych przez pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- Zorganizowanie spotkań z przedstawicielami placówek, w których dziecko może kontynuować naukę w klasie pierwszej.

Zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami w realizacji zadań:

- Wyjaśnianie sposobów pracy z dzieckiem.
- Przygotowywanie materiałów do pracy z dziećmi w domu.
- Możliwość korzystania z biblioteczki fachowej w placówce.

- Udział rodziców w zajęciach otwartych.
- Bieżąca wymiana informacji między rodzicami a wychowawcą grupy oraz specjalistami.

Współpraca z instytucjami

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kutnie

Zakres współpracy:

- Udział rodziców w programie „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”.
- Zajęcia terapeutyczne w poradni – psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne.
- Dni otwarte dla rodziców dzieci z SPE odbywających roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne; spotkania z psychologiem, pedagogiem.

Okres współpracy: cały rok, w miarę potrzeb

Osoby do kontaktu: osoba prowadząca zajęcia, specjaliści w zakresie terapii

Placówka Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi

Zakres współpracy: szkolenia dla rodziców dzieci z SPE „Praca z dzieckiem mającym deficyty rozwojowe w wieku wczesnoszkolnym” obejmujące: dostosowanie treści edukacyjnych i poszerzenie wiedzy na temat niepełnosprawności dziecka

Okres współpracy: październik 2015

Osoby do kontaktu: osoby zajmujące się doskonaleniem, specjaliści od pracy z dzieckiem z SPE

Stowarzyszenie dla dzieci z zespołem Downa „Bardziej Kochani” w Warszawie

Zakres współpracy: spotkania cykliczne rodziców, udział w organizowanych konferencjach, możliwość prenumeraty czasopisma

Okres współpracy: cały rok

Osoby do kontaktu: koordynator stowarzyszenia

Szkoła specjalna dla dzieci z upośledzeniem umysłowym

Zakres współpracy: spotkania ze specjalistami pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością sprzężoną

Okres współpracy: w miarę potrzeb

Osoby do kontaktu: nauczyciel prowadzący zajęcia w klasie dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną

Przychodnia rehabilitacyjna

Zakres współpracy: spotkania ze specjalistą przychodni ocena rozwoju fizycznego dziecka

Okres współpracy: 2 razy w roku

Osoby do kontaktu: specjalista rehabilitant

Ocena efektywności pomocy udzielanej uczniowi

Obszar ewaluacji: ewaluacja wyniku (które cele zostały osiągnięte?)

Opis (z podaniem przyczyn w przypadku, gdy cele i/lub zadania nie zostały zrealizowane):

Pierwsza analiza adekwatności przyjętych celów przeprowadzona po 3 miesiącach.

Wnioski do dalszej pracy:

- oparte o obserwację oraz wywiad z prowadzącymi zajęcia – wychowawcą lub specjalistami.

Obszar ewaluacji: ewaluacja procesu (w jaki sposób zadania zostały zrealizowane?)

Opis (z podaniem przyczyn w przypadku, gdy cele i/lub zadania nie zostały zrealizowane):

Pierwsza analiza skuteczności podjętych działań przeprowadzona po 3 miesiącach.

Wnioski do dalszej pracy:

Oparte o postępy dziecka dostosowane do jego potrzeb i możliwości w oparciu o obserwację, wywiad ze specjalistami, rodzicami dziecka. Analiza wytworów dziecka.

Czytelne podpisy uczestników zespołu oraz podpis Dyrektora

BANK DOBRYCH PRAKTYK

